

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І АДМІНІСТРАТИВНИЙ ПРОЦЕС,
ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО****БЕНЕДИК Я. С.,**

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри порівняльного
і європейського права
(Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка)

УДК 342.951(477):620.9:341.241

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.5.9>**СПЕЦИФІКА РЕГЛАМЕНТАЦІЇ ПРАВОВОГО СТАТУСУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КОМІСІЇ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ,
З ОГЛЯДУ НА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ УКРАЇНИ ЗА УГОДОЮ ПРО АСОЦІАЦІЮ
ТА ДОГОВОРОМ ПРО ЗАСНУВАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО СПІВТОВАРИСТВА**

Статтю присвячено питанням правової регламентації статусу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Комісія, НКРЕКП, Регулятор), як єдиного регулятора енергетичного ринку та ринку комунальних послуг України, ролі та місця Комісії в системі органів публічного адміністрування.

У статті з урахуванням позицій науковців, практиків та експертів здійснено аналіз змісту адміністративно-правового статусу Комісії виокремлено його складники, визначено основні проблеми правової регламентації. Обґрунтовується необхідність фундаментальної трансформації законодавства у цій сфері з метою приведення у відповідність його положень приписам Конституції України зі збереженням кореляції та балансу між національним правовим порядком і зобов'язаннями України, які випливають із Угоди про асоціацію та Договору про заснування Енергетичного Співтовариства; наводиться низка пропозицій щодо подальшої еволюції національного нормативно-правового масиву за цим напрямом.

Наводиться теза, що «формат» існування Комісії як постійно діючого центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України, хоча і відповідає архітектоніці системи органів державної влади, визначеної Основним Законом, проте вступає у суперечність із принципом побудови вільного енергетичного ринку в контексті наближення національного законодавства до *aquis* Європейського Союзу.

Висловлюється думка, що за умови збереження євроінтеграційного вектору розвитку держави остаточне вирішення питання правового статусу Комісії, яким їй забезпечувався б бажаний і належний рівень автономності у системі державних органів під час реалізації покладених функцій, можливе за умови

внесення відповідних змін до Конституції України та визначення позиції Комісії, подібної до Національного Банку України.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, ринок енергії, ринок комунальних послуг, орган публічного адміністрування, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, НКРЕКП.

Benedyk Ya. S. Specific nature of National energy and utilities regulatory commission's legal status regulation in the context of Ukraine's obligations under EU-Ukraine Association Agreement and Treaty establishing the Energy Community

The article is dedicated to the issues of legal regulation of the status of the National energy and utilities regulatory commission as a sole regulator in the energy and utilities market of Ukraine, the role and place of the Commission in the system of public administration bodies.

Taking into account positions of scholars, empirics and experts, the article analyzes the content of the administrative and legal status of the Commission, highlights its components, identifies the main problems of its legal regulation. The necessity of fundamental transformation of the legislation in this sphere is substantiated in order to bring its provisions into line with the instructions of the Constitution of Ukraine while maintaining the correlation and balance between the national legal order and obligations of Ukraine arising from the Association Agreement and the Treaty establishing Energy Community; a number of proposals for further evolution of the national regulatory and legal framework in this area is presented.

An argument is proven that the current "format" of the Commission's existence as a permanent central executive body with a special status established by the Cabinet of Ministers of Ukraine, although is consistent with the architectonics of the public administration system defined by the Basic Law, contradicts the principle of building a free energy market in the context of approximation of national legislation to the *acquis* of the European Union.

It has been provided that if the European integration vector of the state's development is preserved, a final solution to the issue of the Commission's legal status, which would provide it with the desired and appropriate level of autonomy in the system of state bodies during implementation of its functions, is possible in case that the Constitution of Ukraine has been amended respectively and position similar to that of the National Bank of Ukraine have been determined.

Key words: legal status, energy market, energy supply market, public services, authorities of public administration, National energy and utilities regulatory commission, NEURC.

Вступ. Проблема визначення правового статусу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, як колегіального органу, який здійснює державне регулювання, моніторинг і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг, не є новою, а потреба удосконалення його правової регламентації є очевидною. Вчені і практики неодноразово вказували на численні проблеми, якими супроводжується регулювання енергетики в Україні, виокремлюючи й неоднозначний і суперечливий характер правового статусу НКРЕКП як одного з головних суб'єктів адміністративно-правового регулювання енергетичного ринку [1, с. 51].

Це питання значно актуалізується з огляду на запуск в Україні у липні 2019 року нового відкритого ринку електроенергії, покликаною забезпечити баланс між виробництвом і споживанням, імпортом та експортом електричної енергії, що зумовлює необхідність запрова-

дження ефективної системи управління ринком і визначення ролі держави в особі відповідних органів у ньому.

Питання адміністративно-правового статусу суб'єктів, які здійснюють регулювання енергетичного ринку, та нерозривно пов'язаного з ним ринку комунальних послуг загалом і НКРЕКП зокрема не ставали об'єктом спеціальних досліджень, а розробленість цієї проблеми в межах конкретних досліджень, присвячених державному регулюванню енергетичної сфери (вчені М.С. Блохіна, Ю.В. Ващенко, В.В. Коробкіна) [2, 3, 4], не може вважатися достатньою. Водночас науковий доробок цих авторів, правова доктрина, сформована під впливом наукових поглядів В.Б. Авер'янова, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука та інших видатних вчених-адміністративістів, складають понятійну та концептуальну основу цього дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є визначення сутності та змісту адміністративно-правового статусу НКРЕКП, виокремлення його складників і виявлення основних проблем правової регламентації в контексті зобов'язань України, які випливають із Угоди про асоціацію та Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

Результати досліджень. Для повноти усвідомлення сутності, призначення і ролі НКРЕКП у системі адміністрування енергетичного ринку та ринку комунальних послуг критичне значення поряд із їх суто юридичним виміром мають також як історико-політичний контекст, так і економічні (ринкові) стимули утворення та формування Комісії.

Зобов'язання України щодо реформування ринку електроенергії лежать на стику Договору про заснування Енергетичного Співтовариства [5] та режимів, визначених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС [6]. Наближення національного законодавства до законодавства ЄС розглядається як невід'ємний елемент державного шляху «європеїзації» [7, с. 43]. Ще до набрання чинності Угодою про асоціацію остання розглядалася як зовнішній «каркас» для забезпечення поступового політичного та економічного розвитку шляхом визначення зобов'язань у життєво важливих сферах реформ на тлі постійного дефіциту політичної волі та відсутності інституційної спроможності гарантувати реалізацію соціально сприятливої політики [8, с. 6]. Дійсно, будь-який значний крок у реформі українського ринку електроенергії здебільшого зумовлювався зовнішніми зобов'язаннями, які випливають із міжнародних угод.

Згідно з Протоколом про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства [9] Україна була зобов'язана адаптувати своє законодавство до положень Другого енергетичного пакету. У жовтні 2013 року Україна частково виконала це зобов'язання, прийнявши Закон України «Про засади функціонування ринку електричної енергії в Україні» (далі – Закон) [10]. У зв'язку з цим Секретаріат Енергетичного Співтовариства, визнаючи потенціал Закону у забезпеченні поступової реструктуризації ринку електроенергії, заявив, що український уряд повинен розглянути «деякі питання, що викликають занепокоєння» у законодавстві, пришвидшити прийняття відповідних підзаконних актів, щоб забезпечити функціонування ринку до середини 2017 року та одночасно розпочати транспонування Третього енергетичного пакету [11, с. 173–174] до національної правової системи. Однак через політичні та економічні виклики реформа, яка мала розпочатися у 2017 році, була відкладена.

Друга спроба реформувати ринок електроенергії була пов'язана з прийняттям Верховною Радою України Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон № 1540) [12] у 2016 році та Закону України «Про ринок електричної енергії» [13] у 2017 році, яким передувала напружена співпраця парламентарів, юристів, інженерів та економістів за активної участі Секретаріату Енергетичного Співтовариства [14, с. 3–4].

Одночасно багатосторонні домовленості в енергетичному секторі були доповнені укладанням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у 2014 році, яка визначила пріоритетом двосторонні зобов'язання сторін у відповідній галузі та односторонні зобов'язання України щодо наближення чинного законодавства до *acquis* ЄС, визначені у Додатку XXVII

до Глави 1 Угоди «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» (далі – Додаток) [15].

Тривалий і виснажливий процес укладення Угоди про асоціацію призвів до застаріння деяких положень Додатку, які узгоджувалися з еквівалентними зобов'язаннями щодо електроенергетики в рамках Енергетичного Співтовариства у 2019 році. Сутнісно зобов'язання України у відповідній галузі залишалася такими ж, Додаток запровадив унікальний механізм двосторонніх консультацій для забезпечення ефективної співпраці між українською владою та Європейською Комісією на початкових стадіях законодавчих пропозицій у сферах, які мають бути наближені до правових актів ЄС [16]. Тому такий інструмент моніторингу та консультацій, запроваджений змінами Додатком, допоможе уникнути затримок у реформуванні законодавства [17] у майбутньому та забезпечить тристоронній діалог між українським урядом, Європейською Комісією та Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, уникаючи дихотомії між Енергетичним Співтовариством і режимами співпраці, встановленими Угодою про асоціацію.

Таким чином, відповідно до Закону № 1540 НКРЕКП став головним органом, спеціально уповноваженим забезпечити ефективне функціонування та розвиток енергетичних ринків України (стаття 1, частина 2 статті 3). Незважаючи на те, що внесок Комісії у практичну реалізацію національної реформи ринку енергії неможливо переоцінити, НКРЕКП зіштовхнувся з численними обмеженнями у здійсненні своїх повноважень, зокрема стосовно власної незалежності, гарантованої їй фінансовою автономією, стабільності процесу прийняття рішень, своєчасного набрання чинності та виконання регуляторних актів¹, що негативно вплинуло на сприйняття незалежності Регулятора учасниками ринку.

Незважаючи на критику, неодноразово висловлену Секретаріатом Енергетичного Співтовариства, подальше реформування Регулятора було стимульовано рішенням Конституційного Суду України № 5-р/2019 від 13 червня 2019 року, в якому суд, надаючи оцінку правового статусу НКРЕКП, вказав, що Комісія є органом, непідпорядкованим урядові, а тому не може вважатися органом виконавчої влади. За своїми функціями, сферою діяльності й повноваженнями вона має ознаки центрального органу виконавчої влади. Оскільки така незалежність Регулятора прямо не передбачена Конституцією, відповідні положення Закону № 1540 слід вважати неконституційними [18]².

Щоб запобігти зупиненню діяльності Регулятора, у жовтні 2019 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конституційних принципів у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон № 394) [20], яким були внесені зміни до положень Закону № 1540, зокрема в частині правового статусу Комісії та особливостей призначення та припинення повноважень її членів.

Так, Законом № 1540 з метою збереження достатнього рівня самостійності і незалежності Регулятора з урахуванням положень Угоди про асоціацію та відповідних Директив ЄС, НКРЕКП визначено як постійно діючий центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України (абзац 1 частини 1 статті 1); врегульовано порядок призначення членів НКРЕКП і членів Конкурсної комісії з добору кандидатів на посади членів НКРЕКП – за результатами відкритого конкурсу, без перевищення відповідними органами та посадовими особами своїх законних повноважень; встановлено заборону на звільнення членів Регулятора у разі складення повноважень Кабінетом Міністрів України перед новообраною Верховною Радою України, відставки Кабінету Міністрів України, яка прийнята Верховною Радою України або формування нового складу Кабінету Міністрів України (стаття 8).

З цією ж метою абзацами 2 та 3 частини 1 статті 1 Закону № 1540 визначається, що «особливості спеціального статусу Регулятора зумовлюються його завданнями і повнова-

¹ На цьому неодноразово наголошував Секретаріат Енергетичного Співтовариства у своїх звітах та оглядах у 2017, 2018, 2019 роках.

² Слід зауважити, що на ризиках конфлікту статусу НКРЕКП із положеннями Основного Закону України наголошувалося ще на етапі прийняття Закону № 1540 [19, с. 5].

женнями та визначаються цим актом, іншими актами законодавства і полягають, зокрема, в особливостях організації та порядку діяльності Регулятора, в особливому порядку призначення членів Регулятора і припинення ними повноважень, у спеціальних процесуальних засадах діяльності Регулятора та гарантії незалежності в прийнятті ним рішень у межах повноважень, визначених законом, встановленні умов оплати праці членів і працівників Регулятора»; «Регулятор є колегіальним органом, який здійснює державне регулювання, моніторинг і контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг».

Також встановлено, що Регулятор підзвітний Верховній Раді України, до якої щороку до 1 червня подає звіт про свою діяльність і виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг за попередній рік (частина 1 статті 6 Закону № 1540).

Хоча вказані зміни на цьому етапі можна визнати конструктивними, водночас такі заходи слід вважати тимчасовими, насамперед покликаними гарантувати законність НКРЕКП після закінчення перехідного періоду, встановленого рішенням Конституційного Суду України [21, с. 4]. Як слушно зауважують науковці та експерти, прийняття Закону № 394-IX не лише не вирішило головного питання – проблеми незалежності НКРЕКП, але й створило додаткові проблемні аспекти та неузгодженості з іншими нормативно-правовими актами [21, с. 5; 22, с. 2], адже наявні прогалини суттєво впливають на інвестиційну привабливість країни та перешкоджають належному виконанню Україною своїх зобов'язань щодо імплементації міжнародних нормативно-правових актів.

Зауваження стосовно врегулювання правового статусу НКРЕКП можна звести до такого переліку³ [21, с. 2–4; 22, с. 3–4].

1. Проблема недостатньої чіткості у визначенні незалежного статусу НКРЕКП, оскільки нині Регулятор підпорядковується Кабінету Міністрів України і підпадає під дію Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» за одночасної відсутності конкретної регламентації взаємодії Кабміну з Комісією, що суперечить положенням *aquis* ЄС.

2. Проблема «дискреційності» порядку дострокового звільнення членів Комісії з посад, зокрема нечіткість у формулюванні встановленої пунктом 2 частини 7 статті 8 Закону № 1540 підстави звільнення через «встановлення факту порушення ним [членом] вимог законів, що регулюють діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг» без вказівки на конкретні порушення та процедуру встановлення такого факту. Ця значна прогалина також може мати негативний вплив на незалежність Регулятора та його членів і потенційно створює загрозу зловживань з боку Кабміну.

3. Неузгодженість положень щодо механізму ротації членів НКРЕКП в аспекті ротації чинних членів Регулятора, призначених за різними процедурами, що також створює можливість для зловживань щодо належної та справедливої заміни членів Регулятора.

Отже, з огляду на особливості функціонування енергетичного ринку та ринку комунальних послуг існувала потреба у створенні постійного незалежного колегіального регуляторного органу, яким став НКРЕКП. Законом № 394 статус Регулятора було змінено, що юридично перетворило Комісію на центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом.

На перший погляд такі зміни відповідають рішенням Конституційного Суду України, але потенційно вони можуть спричинити значні негативні наслідки для енергетичного сектору України, оскільки ефективність Регулятора обмежується браком незалежності від Уряду, що не дозволить попередити впровадження політичних рішень у секторі енергетики (наприклад, щодо надання дискримінаційних преференцій державним компаніям) і ефективно та у повному обсязі виконати вимоги стосовно наближення до *aquis* ЄС в аспекті посилення фінансової та організаційної незалежності регуляторів ринку як однієї з передумов належного впровадження нового вільного ринку електричної енергії [23].

³ У цьому аспекті на окрему увагу заслуговують і зміни, які слід визнати цілком позитивними: скасування положень, відповідно до яких регуляторні акти НКРЕКП набирали чинності після публікації в «Урядовому кур'єрі» (дозволяє вирішити проблему оперативності рішень), встановлення запобіжників проти «блокування» за рішенням суду рішень Регулятора щодо цін (тарифів), а також фактичного зупинення конкурсу з відбору членів Регулятора.

Вбачається, що єдине адекватне вирішення питання незалежного статусу Регулятора лежить у конституційному вимірі і може бути реалізоване виключно шляхом внесення змін до Конституції України з метою дотримання відповідності зобов'язанням, передбаченим Угодою про асоціацію та Договором про заснування Енергетичного Співтовариства. Найбільш вірогідним і бажаним варіантом може стати визначення позиції Комісії, подібної до Національного Банку України.

Нині у короткостроковій перспективі вирішення питання правового статусу НКРЕКП з наданням їй широкої автономії у власній діяльності потрапило у неоднозначні умови, оскільки законодавець не може забезпечити такий статус на рівні закону з огляду на положення Конституції України, процес внесення відповідних змін до Основного Закону є досить тривалим і здебільшого залежить від політичної волі парламентарів. З огляду на положення Меморандуму з Міжнародним Валютним Фондом від 9 червня 2020 року [24] Україна повинна врегулювати питання про незалежність Комісії до кінця березня 2021 року, що надає законодавцю потрібний для відповідних перетворень час, що зайвий раз підтверджує тезу, висловлену на початку статті, що значні кроки в реформі українського енергетичного ринку здебільшого зумовлюються зобов'язаннями, які випливають із міжнародних угод.

Отже, можна з упевненістю стверджувати, що за наявних умов внесення відповідних змін до Конституції України – єдиний шлях запобігти виходу законодавця під час вирішення питання визначення статусу НКРЕКП за межі встановленої Основним Законом України архітектоніки системи органів державної влади загалом і виконавчої зокрема.

Висновки. Наявний «формат» існування Комісії як постійно діючого центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, який утворюється Кабінетом Міністрів України, хоча і відповідає архітектоніці системи органів державної влади, визначеної Основним Законом, проте вступає у суперечність із принципом побудови вільного енергетичного ринку у контексті наближення національного законодавства до *aquis* Європейського Союзу.

Очевидною є необхідність фундаментальної трансформації законодавства у сфері регулювання ринків енергії та комунальних послуг в аспекті надання широкої автономії НКРЕКП з метою приведення у відповідність його положень приписам Конституції України зі збереженням кореляції та балансу між національним правовим порядком і зобов'язаннями України, які випливають із Угоди про асоціацію та Договору про заснування Енергетичного Співтовариства.

За умови збереження євроінтеграційного вектору розвитку держави остаточне вирішення питання правового статусу Комісії, яким їй забезпечувався б бажаний і належний рівень автономності у системі державних органів під час реалізації покладених функцій, можливе за умови внесення відповідних змін до Конституції України та визначення позиції Комісії, подібної до Національного Банку України.

Список використаних джерел:

1. Мушенюк В.В., Тімашов В.О. Теоретико-правове дослідження змісту цільового блоку адміністративно-правового статусу органів публічного адміністрування ринку електричної енергії України. *Правова позиція*. 2020. № 3(28). С. 50–54.
2. Блохін М.С. Адміністративно-правове регулювання природних монополій в Україні : автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2011. 20 с.
3. Ващенко Ю.В. Державне регулювання у сфері енергетики України: адміністративно-правовий аспект : дис. д-ра. юрид. наук: 12.00.07. Київ, 2015. 488 с.
4. Коробкін В.В. Адміністративно-правове регулювання енергопостачання в Україні : дис. канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя, 2015. 198 с.
5. Договір про заснування Енергетичного Співтовариства (Офіційний вісник України 2011 рік, № 32 / № 1, 2011, ст. 1/ст. 1368) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_926/print (дата звернення: 05.09.2020).
6. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами (Офіційний вісник України

2014 рік, № 75, том 1, ст. 2125) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/984_011 (дата звернення: 05.09.2020).

7. Petrov R. Peculiarities of a transposition of “an acquis” of the EU in the legal system of Ukraine: energy and customs sectors. Lex Portus, № 2, С. 42–57.

8. Сушко О., Зелінська О., Хорольський Р., Мовчан В., Солоненко І., Гуменюк В., Трюхан В. Угода про асоціацію Україна-ЄС: дороговказ реформ. Київ, 2012. URL: https://www.kas.de/c/document_library/get_file?uuid=6ed4cae3-76be-1b45-8ca0-596acd131646&groupId=252038 (дата звернення: 05.09.2020).

9. Протокол про приєднання України до Договору про заснування Енергетичного Співтовариства (Офіційний вісник України 2011 рік, № 32 / № 1, 2011, ст. 1/ст. 1369) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a27/print (дата звернення: 05.09.2020).

10. Закон України «Про засади функціонування ринку електричної енергії України» (Відомості Верховної Ради України 2014 рік, № 22, ст. 781) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/663-18/print> (дата звернення: 05.09.2020).

11. Energy Community Secretariat Annual Implementation report. 1 August 2014. // Офіційний сайт Енергетичного Співтовариства. URL: https://www.energy-community.org/dam/jcr:5c1fe402-18a9-48b7-8827-6ac9ec55a377/MC2014_Report_Acquis_Treaty.PDF (дата звернення: 05.09.2020).

12. Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради України 2016 рік, № 51, ст. 833) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1540-19/print> (дата звернення: 05.09.2020).

13. Закон України «Про ринок електричної енергії» (Відомості Верховної Ради України 2017 рік, № 27-28, ст. 312) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2019-19/print> (дата звернення: 05.09.2020).

14. Electricity Market Reform. Will we make it in time? 2018 // Офіційний сайт коаліції «Енергетичні реформи». URL: <http://enref.org/wp-content/uploads/2018/03/Power-Reforms-Hurry-up-Holikova-ENG.pdf> (дата звернення: 05.09.2020).

15. Додаток XXVII до Глави I Угоди «Співробітництво у сфері енергетики, включаючи ядерну енергетику» (Офіційний вісник України 2019 рік, № 52, ст. 1783) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_001-19/print (дата звернення: 05.09.2020).

16. GUIDELINES on the implementation of Annex XXVII to Chapter 1 “Energy cooperation, including nuclear issues” // Офіційний сайт DIXIGROUP. URL: https://dixigroup.org/storage/files/2020-04-02/en_dixi_nastanovi_schaodo_implementacii-2.pdf (дата звернення: 05.09.2020).

17. Павленко О., Синиця А., Корогод А. Енергетика як у Європі: що стоїть на заваді подальшому зближенню України та ЄС. 2020 // Офіційний сайт «Європейська правда». URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2020/05/5/7109361/> (дата звернення: 05.09.2020).

18. Рішення Конституційного Суду України № 5-р/2019 від 13.06.2019. (Офіційний вісник України 2019 рік, № 56, ст. 1949) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-19#Text> (дата звернення: 05.09.2020).

19. Закон про енергетичного регулятора. Ключові виклики. 2014 // Офіційний сайт коаліції «Енергетичні реформи». URL: http://enref.org/wp-content/uploads/2015/08/Analytical_pot3e_regulator26.081.pdf (дата звернення: 05.09.2020).

20. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конституційних принципів у сферах енергетики та комунальних послуг» (Відомості Верховної Ради України 2020 рік, № 26, ст. 172) // Офіційний сайт Верховної Ради України. Законодавство. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/394-20#Text> (дата звернення: 05.09.2020).

21. DIXI GROUP ALERT: зміни до Закону про енергетичного регулятора є тимчасовим рішенням. 2020 // Офіційний сайт DIXIGROUP. URL: http://dixigroup.org/storage/files/2019-12-24/dixi_alert_ukr.pdf (дата звернення: 05.09.2020).

22. Звернення Асоціації правників України від 31 січня 2020 року щодо правового статусу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. 2020 // Офіційний сайт Асоціації правників України. URL: <https://uba.ua/documents/%D0%9D%D0%9A%D0%A0%D0%95%D0%9A%D0%9F.pdf> (дата звернення: 05.09.2020).

23. Грицишина М. Наскільки конституційною та незалежною буде НКРЕКП. 2019. URL: <https://mind.ua/openmind/20205225-naskilki-konstitucijnoyu-ta-nezalezhnoyu-bude-nkrekp> (дата звернення: 05.09.2020).

24. МВФ-Україна: Лист про наміри та Меморандум про економічну та фінансову політику, 9 червня 2020 року // Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/list-pro-namiri-ta-memorandum-pro-ekonomichnu-i-finansovu-politiku-ukrayini-ta-mvf-vid-9-cheruvnya-2020-roku> (дата звернення: 05.09.2020).

ДЖАФАРОВА М. В.,
доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного права
та процесу
факультету № 1
(Харківський національний університет
внутрішніх справ)

УДК 342.9(477)
DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2020.5.10>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОКАЗУВАННЯ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано сутність і значення адміністративно-процесуальних норм, які складають окремий інститут адміністративного процесуального права, зокрема доказів і доказування. В умовах новації адміністративно-процесуального законодавства автором проведено комплексний порівняльно-правовий і науково-теоретичний аналіз правового регулювання інституту доказів та доказування в КАС України (редакція 2005 року) з положеннями нового КАС України (редакція 2020 року).

Встановлено, що правовий інститут доказів і доказування як невід'ємний складник внутрішньої системи адміністративного процесуального права є сукупністю норм цієї галузі права, які регулюють предмет і межі доказування, обсяг процесуальних повноважень суб'єктів доказування, умов належності, допустимості, достовірності та достатності доказів, їх види та джерела походження, особливості процесуального порядку отримання, дослідження й оцінки змісту і процесуальної форми доказів.

Розкриваються поняття, особливості, ознаки та види доказів в адміністративному судочинстві. З'ясовуються поняття та особливості доказування в адміністративному судочинстві. Досліджується процес доказування в адміністративному судочинстві. Аналізується стан організаційно-правового забезпечення доказування в адміністративному судочинстві в Україні.

